

පිළිවෙතින් ~ පිළිවෙතට

කටුකුරුන්දේ ඤාණහඤා හිඤ්ඤා

පොත්ගුල්ගල ධර්මී ග්‍රන්ථ ධර්මී ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරය

**පොත්ගුල්ගල ධර්ම ග්‍රන්ථ ධර්ම ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරයේ
විශේෂ නිවේදනය**

2013.07.07 දින අභිනවයෙන් පිහිටුවා ගන්නා ලද 'පොත්ගුල්ගල ධර්ම ග්‍රන්ථ ධර්ම ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරය' මගින් පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඤාණානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් මේතාක් සම්පාදිත සහ ඉදිරියට සම්පාදනය කරනු ලබන සියලුම ධර්ම ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙන බවත් මින් පසු උන්වහන්සේගේ කිසිදු ග්‍රන්ථයක් කොළඹ ධර්ම ග්‍රන්ථ මුද්‍රණ භාරය මගින් ප්‍රකාශයට පත් නොකරෙන බවත් අප පාඨක පිරිස වෙත මෙයින් දන්වා සිටිමු.

මෙයට
සසුන් ලැදි
පොත්ගුල්ගල ධර්ම ග්‍රන්ථ ධර්ම ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරය

පිළිවෙතින් පිළිවෙතට

(පහන් කණුව දෙසුමකි.)

කටුකුරුන්දේ සාදානනාද භික්ෂු

ISBN 978-955-1255-40-4

පොත්ගුලුගල ආරණ්‍ය සේනාසතය
'පහන් කණුව'
කන්දේගෙදර, දේවාලේගම

ප්‍රකාශනය
ධර්මගුණ මුද්‍රණ භාරය
2011

ධර්ම දානයකි

මුදලට විකිණීම සපුරා තහනම් වෙයි.

පොත ලබාගත හැකි ස්ථාන:

1. අනුර රූපසිංහ මහතා - 27, කොළඹ විදිය, මහනුවර.
2. ස්ටැන්ලි සුරියාරච්චි මහතා - 25, කඩවිදිය, දේවාලේගම.
3. ඩී. ටී. චේරගල මහතා - 422, වැලිපාර, තලවතුගොඩ.
4. හේමමාලා ජයසිංහ මිය
29/8, පැඟිරිවත්ත මාවත, මිරිහාන, නුගේගොඩ.
5. සංජීව නවරත්න මහතා
අංක 308/17 බී, කිරිවත්තුඩුව පාර, මාගම්මන, හෝමාගම.
6. හේමා රූපසිංහ මිය - 26, හැව්ලොක් පාර, ගාල්ල.
7. එස්. ඒ. ලයනල් මහතා
140/19, රුහුණසිරි උද්‍යානය, හක්මණ පාර, මාතර.
8. සිරිමා විජේරත්න මිය - ඇලපාත, රත්නපුර.
9. ඒ.ජී. සරත් චන්ද්‍රරත්න මහතා
සමන්, ඇරැවුල හන්දිය, කණ්ඩලම පාර, දඹුල්ල.
10. වෛද්‍ය පී. වීරසිංහ මහතා
බණ්ඩාර බුලංකුලම, ලංකාරාම පාර, අනුරාධපුර.
11. ජේ.ඒ.ඩී. ජයමාන්න මහතා
ජයමාන්න වත්ත, ලබුයාය, කුරුණෑගල පාර, කුලියාපිටිය.
12. ආර්.ඒ. චන්දි රණසිංහ මිය
ස්ටුඩියෝ 'වායා', රෝහල හන්දිය, පොළොන්නරුව.

වෙබ් අඩවිය: www.seeingthroughthenet.net

මුද්‍රණය:

කොලට් ප්‍රින්ටර්ස්

17/2, පැඟිරිවත්ත පාර, ගංගොඩවිල, නුගේගොඩ.

දුරකථනය: 011-4 870 333

පටුන

	පිටු
හැඳින්වීම	iv
ප්‍රකාශක නිවේදනය	v
ධම් ග්‍රන්ථ මුද්‍රණ භාරය මගින් පළකරෙන ග්‍රන්ථ මුද්‍රණයට දායකවීම	vii
අමාගහ	viii
ධම් දේශනා සංයුක්ත තැටි.	ix
පහන් කණුව දෙසුම් - අංක 175	1

පිළිවෙතින් - පිළිවෙතට

හැඳින්වීම

(ප්‍රථම මුද්‍රණය)

2600 සමුදායව ජයන්තිය 'පිළිවෙතින් පෙළගැසීමට' නිමිත්තක් කරගැනීම පැසසිය යුත්තකි. 'අවවාදයට වඩා ආදර්ශය උතුම්' යන පැරණි ප්‍රසංගා වර්ග අභිවත් කරන ආශ්වසිවත් ඉපැරණි කතා පුවතක් ඇතුළත්වන මෙම 175 වෙනි 'පහන් කණුව දෙසුම' ජයන්ති දෙසුමක් ලෙස ඉදිරිපත් කරන ලද්දේද එහෙයිනි. සැබෑ පෙළගැස්ම කෙබඳු විය යුතුද යනු ඒ ඇසුරින් පැහැදිලි වනු ඇතැයි සිතමු.

මෙම දෙසුම ධර්මදානයක් වශයෙන් නොපමාවම පාඨකයන් අතට පත් කිරීමට ඉඩ සැලසෙන අයුරින් මෙහි බරපැන දැරූ මැණිකේ දිසානායක මහත්මියට සහ ඇගේ දෙමාපියන්ට එයින් ජනිත කුශලය පරම ශාන්ත උතුම් නිවාණාවබෝධය පිණිස උපනිශ්‍රය සම්පතක්ම වේවායි පතමු.

මෙයට,

සසුන්ලැදි

කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද හිඤ්ඤ

පොත්ගල්ගල ආරණ්‍ය සේනාසන

'පහන්කණුව'

කන්දේගෙදර, දේවාලේගම.

(2554) 2011 අප්‍රේල්

පොත්ගුල්ගල ධම් ග්‍රන්ථ ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරයේ

ප්‍රකාශක නිවේදනය

දේවාලේගම, කන්දේගෙදර පොත්ගුල්ගල ආරණ්‍ය සේනාසනවාසී පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඤාණනාද ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් සම්පාදිත සියලුම ධම් ග්‍රන්ථ හා දේශිත ධම් දේශනා පිරිසිදු ධම් දානයක් වශයෙන්ම ධම් පිපාසිත ලෝකයාහට ප්‍රදානය කිරීම උන්වහන්සේගේ අභිමතාථීයයි. ශ්‍රී දත්ත ධාතුන් වහන්සේ වැඩ වෙසෙන ඓතිහාසික මහනුවර පුරවරය කේන්ද්‍රකොටගෙන අභිනවයෙන් පිහිටුවා ගන්නා ලද 'පොත්ගුල්ගල ධම් ග්‍රන්ථ ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍යභාරය' එම උදාරතර අරමුණ ඉටු කිරීමට ඇප කැපවී සිටියි.

මේතාක් කොළඹ කේන්ද්‍රකොටගෙන පවත්වා ගෙන යන ලද 'ධම් ග්‍රන්ථ මුද්‍රණ භාරය' තුළින් මින් ඉදිරියට උන්වහන්සේගේ ධම් ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය නොකෙරෙන අතර එයට අදාළව පැවති ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය හා බෙදාහැරීම පිළිබඳ කාසිභාරයත්, මේතාක් මහනුවර 'ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරය' මගින් ඉටුකරන ලද ධම් දේශනා සංයුක්ත තැටිගත කිරීම සහ (seeingthroughthenet.net) වෙබ් අඩවිය පවත්වා ගෙන යාමත් මෙම පොත්ගුල්ගල ධම් ග්‍රන්ථ ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරයේ වගකීම වනු ඇත.

දෙස් විදෙස් වැසි ධම්කාමී පාඨක ශ්‍රාවක විශාල පිරිසක් වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක වන මෙම පුළුල් ධම් දාන වැඩ පිළිවෙලට දායකවීමට කැමති පින්වතුන්හට පහත සඳහන් බැංකු ගිණුමට තම ආධාර මුදල් යොමුකිරීමට අවස්ථාව ඇති අතර ඒ පිළිබඳ සියලු විමසීම් පහත සඳහන් ලිපිනයට යොමු කිරීම මැනවි. ආධාර යොමු කිරීමට මෙම ගිණුම හැර සම්පත් බැංකුවේ වෙනත් ගිණුමක් ගොමැති බව අප පාඨක පිරිස දැනුවත් කිරීම් වශයෙන් සඳහන් කරමු.

මෙයට,
සසුන් ලැදි
පොත්ගුල්ගල ධම් ග්‍රන්ථ ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍යභාරය

ආධාර මුදල් යොමු කිරීම:

පොත්ගල්ගල ධර්ම ශ්‍රී ලංකා ධර්ම ශ්‍රී ලංකා මාධ්‍යාභාරය

ගිණුම් අංක: 100761000202

සම්පත් බැංකුව - මහනුවර

මෙම ධර්ම දාන වැඩපිළිවෙලට ආධාර එවීම පිළිබඳ විමසීම්:

අනුර රූපසිංහ, 27, කොළඹ වීදිය, මහනුවර.

දුරකථන අංක: 0777-801938

ඊමේල් ලිපිනය: pothgulgala@seeingthroughthenet.net

අමා ගග

මහවැලි ගඟ උතුරට හැරවීමෙන් පසු එතෙක් නිසරු මුඩු බිම් ලෙස පැවති පෙදෙස්වල සිදුවූයේ ඉමහත් වෙනසෙකි. පිපාසයට පැන් බිඳක් නොලබා සිටි ගොවිහු පෙදෙස පුරා නිහඬව ගලා යන සිසිල් දිය දහරින් පිනා ගියහ. මැලවුණු ගොයම සරුව නිල්වන්ව කරලින් බර විය. මල් පලින් ගැවසීගත් තුරු-ලිය බලා සැනසෙන පෙදෙස් වැසියෝ තුටු කඳුළු වගුළහ.

දහම් අමා ගඟ “උතුරට” හැරවීමේ වැඩ පිළිවෙළක් මෙයට තෙවසරකට පෙර ඇරඹුණි. දහම් පත-පොත තබා “එදා-වේල” සඳහා වත් විය පැහැදුම් කිරීමට වත්-කමක් නැත්තෝ, නිහඬව නොමිලයේ ගලායන අමිල දහම් අමා දිය දහරින් සදහම් පිපාසය සන්සිඳුවා ගත්හ. අරිටු මිසඳිටු හැර, සැදැහැයෙන් සරුව, ගුණ නුවණින් බරව පිළිවෙත් මඟට නැමී ගත්හ. ලොවී - ලොවුතුරු මල් පල නෙලා ගනිමින් හද පුරා පිරි බැනියෙන් නන් අයුරින් සොම්නස පළකළහ.

“ධම් ග්‍රන්ථ මුද්‍රණ භාරය” නමින් දියත් කළ මෙම ධම්දාන වැඩපිළිවෙල සඳහා අපගෙන් වැයවුනේ පිරිසිදු ධම්දාන සංකල්පය පමණි. අමාගඟ “උතුරට” හැරවූවෝ සසුන් ගුණ හඳුනන පරිත්‍යාගශීලී සැදැහැවත්හුමය. “නිවනේ නිවීම” පොත් පෙළ එළි දැක්වීමෙන් නොනැවිති “පහන් කණුව ධම්දේශනා” පොත් පෙළෙහි “බර පැන” දැරීමටත්, දෙස් - විදෙස්වල දහම් පිපාසිතයින් උදෙසා අප අතින් ලියැවෙන අනිකුත් පොත - පත ඒ අයුරින්ම එළි දැක්වීමටත් ඔවුහු උත්සුක වූහ. “දෙන දේ පිරිසිදුවම දීමේ” අදහසින් අමිල වූ දහම ඊට නිසි ශෝභන මුද්‍රණයකින්ම ධම්කාමීන් අතට පත් කිරීමට පියවර ගත්හ. මුද්‍රිත පිටපත් සංඛ්‍යාව අවසන්වනු හා සමගම “නැවත මුද්‍රණ” පළකිරීමෙන් දහම් අමා ගඟ වියළී යා නොදීමට දැඩි අදිටනකින් ඇප කැපවූහ.

“පොත් අලෙවිය” පිළිබඳව මෙකල බහුලව දක්නට ලැබෙන වාණිජ සංකල්පයට පිටුපා, තහංචිවලින් තොරව, තමන් අතට නොමිලයේම පත් කැරෙන “දහම් පඩුර” තුළින් ධම්දාන සංකල්පයෙහි අගය වටහා ගත් බොහෝ පාඨක පින්වත්හු තමන් ලද රස අහරක්, නෑ-හිතවතුන් සමග බෙදා-හදා ගන්නාක් මෙන් නොමසුරුව අන් දහම් ලැදියනටද දී ධම් දානයට සහභාගී වූහ. ඉනුදු නොනැවිති, ශක්ති පමණින් “ධම් ග්‍රන්ථ මුද්‍රණභාරයට” උරදීමටද ඉදිරිපත්වූහ, ඇතැමෙක් ලොකු කුඩා දහම් පොත් මුද්‍රණය කරවීමේ හා නැවත-නැවත මුද්‍රණය කරවීමේ බරපැන ඉසිලීමට පවා පසුබට නොවූහ.

සම්බුදු සසුන මේ ලක් පොළොවෙහි පවතින තාක් මේ දහම් අමාගඟ ලෝ සතුන් සිත් සනහමින් නොසිඳී ගලා යේවා යනු අපගේ පැතුමයි.

“සබ්බදානං ධම්මදානං ජිනාති”

පොත්ගුල්ගල ආරණ්‍ය සේනාසනාය
'පහන් කණුව'
කන්දේගෙදර, දේවාලේගම
2000 ජුනි 05 (2544 පොසොන්)

මෙයට,
සසුන් ලැදි
කටුකුරුන්දේ ඤාණනාඤ භික්ඛු

නමෝ තසස භගවතෝ අරහතෝ සමමා සමබුද්ධසස

පුටුපාමී තං ගෞතම භූරපඤ්ඤා
කථංකරො සාවකො සාධු හොති
යො වා අගාරා අහගාරමෙති
අගාරිනො වා පනුපාසකාසෙති

- සුත්ත නිපාතය - ධර්මික සූත්‍රය

සැදහුවත් පින්වතුනි,

දුරුතු පෝය, අලුත් අවුරුද්දක පළමුවැනි පෝයයි. මේ දෙදාස්ඵකොළහේ අලුත් අවුරුද්ද ලබන කොට මේ පින්වතුන්ට නොයෙකුත් ආකාරයේ අලුත් අලුත් ශාසනික අධිෂ්ඨාන ඉදිරිපත් වෙන්න ඇති. දෙදාස්ඵකොළහේ සම්බුද්ධත්ව ජයන්තියකට පිළිවෙතින් පෙළගැසීමක් ගැනත් නිතර නිතර අහන්න ලැබෙනවා. ඉතින් පිළිවෙතම ශාසනයේ ජීවය නිසා අන්න අර පිළිවෙතින් පෙළගැසීමට උපකාර වන අන්දමේ මාතෘකාවකුයි අද අපි ඉදිරිපත් කරගන්නේ.

ඇත්ත වශයෙන්ම මේ පළමුවැනි ගාථාවම පිළිවෙතින් පෙළගැසීමට කරන ආරාධනාවක්- සුත්ත නිපාතයේ ධර්මික සූත්‍රයේ පළමුවැනි ගාථාව. නිදාන කථාවේ දැක්වෙන හැටියට සැවැත්නුවර වාසය කළ ධර්මික කියන උපාසක මහත්මයෙක් ඒ තමන්ගේ පන්සියක් උපාසක පිරිසත් එක්ක එක දවසක්දා බුදුරජාණන් වහන්සේ දකින්න ජේතවනාරාමයට ඇවිල්ලා, වැදලා, එකත්පසක ඉඳගෙන, බුදුරජාණන් වහන්සේට එක්තරා ධර්මදේශනාවකට ආරාධනාවක් කළා ගාථා නවයකින්. ඊට බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිතුරු වශයෙන්, ප්‍රතිචාර වශයෙන්, චට්තා ගාථා විස්සකින් ධර්ම දේශනාවක් පැවැත්වුවා.

ඉතින් මේ පළමුවෙනි ගාථාවෙන්ම මේ පින්වතුන්ට තේරුම් ගන්න පුළුවන් ඒක ඉතාමත්ම කාලෝචිත බව.

පුටුපාමී තං ගෞතම භූරපඤ්ඤා
කථංකරො සාවකො සාධු හොති
මහත් ප්‍රඥාවක් ඇති, ගෞතමයාණන් වහන්ස, මම ඔබවහන්සේගෙන්

අභනවා කෙසේ ක්‍රියා කිරීමෙන්ද ශ්‍රාවකයෙක් හොඳ ශ්‍රාවකයෙක් වන්නේ.

යො වා අගාරා අනගාරමෙති,
ගිහිගෙනේ නික්ම අනගාරිකවු- පැවිදිවු- ශ්‍රාවකයෙක් හෝ වේවා,
අගාරිනො වා පනුපාසකාසෙ
ගිහිගෙයි වසන උපාසකයෙක් හෝ වේවා,

එකකොට ධම්මික උපාසක මහත්මයා කළ ආරාධනාව බුදුරජාණන් වහන්සේට මේ පැවිදි ගිහි දෙපක්ෂයටම අදාළ ප්‍රතිපත්තිය - හොඳ ප්‍රතිපත්තිය - මොකක්ද කියන එක පැහැදිලි කරන්න කියලයි. ඉතින් සාමාන්‍යයෙන් ආරාධනාවක් කරනකොට ඒක ගෞරවනවිතව කරන බව පෙන්වුම් කිරීමට අපි ඒ ධම්මික උපාසක මහත්මයා මේ ආරාධනාව කරලා ඒකට එකතු කළ අනික් ගාථා අටෙන් කළ බුදුගුණ වැනුමත්- ඒකෙ සාරයත්- අපි මේ අවස්ථාවේ කෙටියෙන් සඳහන් කරනවා.

ධම්මික උපාසක මහත්මයා කියනවා, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඔබවහන්සේ දෙවියන් සහිත ලෝකයාගේ පරලොව ගමනත්, පරලොව ගිහිල්ලා උපදින තැනත් හරියට තේරුම් අරගෙන තියනවා. ඒ සියුම් ඥානය පිළිබඳව ඔබවහන්සේට සමකළ හැකි කෙනෙක් නැහැ.

ඒ වගේම ඔබ වහන්සේ නුවණින් දතයුතු සියල්ල දනගෙන අනුකම්පාවෙන් ලෝක සත්ත්වයාට ඒක ප්‍රකාශකොට වදාළා.

ඒවගේම ඔබවහන්සේ ළඟට පැමිණිලා තියෙනවා ඒරාවණ නාගරාජයා. ඔබවහන්සේ කෙලෙස් දිනු බුදුකෙනෙක් කියල දනගෙන. එහෙම ඇවිත් කළ ධර්මසාකච්ඡාවෙන් පස්සේ පැහැදිලා සාධු කියලා නික්ම ගියා.

ඒ වගේම ඔබ වහන්සේ ළඟට පැමිණිලා තියනවා වෛශ්‍රවණ දිව්‍යරාජයා. ඇවිල්ලා ධර්ම ප්‍රශ්න අහලා පැහැදිලා සාධු කියලා නික්ම ගියා. ඔබවහන්සේට නිර්මල වූ අනාවරණ ඥානය තිබෙනවා ලෝකයේ සත්‍ය තත්ත්වය පෙනෙන.

ර්ලඟට ප්‍රකාශකරනවා සංඝයා වහන්සේලාත් ගිහිපිරිසත් ඔබ වහන්සේගෙන් ධර්මය අසන්න සුදානම් වෙලා සිටිනවා. ඒ අයට ඒ පිරිසිදු ධර්මය දේශනා කරනු මැනව. කියලා ඒ විධියට ආරාධනාවක් කළා.

එකකොට ඔන්න එතනදී බුදුරජාණන් වහන්සේ සංඝයා වහන්සේලා අමතලා කියනවා 'මහණෙනි! මම නුඹලාට ධර්මයක් දේශනා කරනවා හොඳට සවන්දෙන, කියලා ප්‍රකාශ කරනවා. 'මහණෙනි, ඇත්ත වශයෙන්ම හික්ෂුවක් විසින් තමන්ගේ ඉරියව් පැවැත්වීම කළයුත්තේ තමන්ගේ යහපත සලකාගෙන. බුද්ධිමත්ව හික්ෂුවකට ගැලපෙන ඉරියව් පැවැත් විය යුතුයි.

ඒ වගේම පිණ්ඩපාතෙ යායුත්තේ නියමිත වේලාවටයි. විකාලයේ පිණ්ඩපාතයේ හැසිරීම- ගමේ පිණ්ඩපාතයේ හැසිරීම- නොයෙකුත් බන්ධන ඇතිවීමට හේතුවක්. ඒක නිසා නිසිකාලයේම පිණ්ඩපාතයේ හැසිරිය යුතුයි. එහෙම පිණ්ඩපාතයේ වැඩියාම ඔය මනුෂ්‍යයින් මන්මන්කරවන රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ ආදිය පිළිබඳව ඡන්දය දුරුකළ යුතුයි.

ඊළඟට පිණ්ඩපාතයේ ගිහින් ඇවිත් වළඳලා ඉවරවෙලා විවේකීව, හුදකලාව, භාවනාවේ ඉඳගත යුතුයි. ඒකට යෙදෙන වචනය 'අජ්ඣක්ඛවිනතී න මනො බහිඤා නිවඡාරයේ' කියලා කියන්නේ අධ්‍යාත්ම චිත්තනයේ යෙදිලා ඉන්න ඕන. ඒ කිව්වේ පංචස්කන්ධයට හිත යොමු කරලා. 'න මනො බහිඤා නිවඡාරයේ' මනස-හිත-බැහැරට නොයැවිය යුතුයි කියන එකයි. භාවනාව ගැනයි ඒ කියන්නේ. ඒ විධියට භාවනාවෙන් සිටිය යුතුයි කියන එකයි.

ඊළඟට හික්ෂුව පිළිබඳව තව අවවාද වශයෙන් ප්‍රකාශ කරනවා හික්ෂුවක් විසින් ගිහි ශ්‍රාවකයෙක් හෝ පැවිදි ශ්‍රාවකයෙක් හෝ එක්ක සාකච්ඡා කිරීමේදී ප්‍රණීත ධර්මයම මතුකරගත යුතුයි. කේලම්, පරෝපවාද, දෝෂාරෝපණ ආදිය නොකළ යුතුයි. ඒ වගේම ඇතැම් හික්ෂුන් ඉන්නවා පිල් බෙදිලා වාදකරන. අල්ප ප්‍රඥාව ඇති ඒ අයට මම ප්‍රශංසා කරන්නේ නැහැ. මොකද, එසේ වාද කිරීමට බැඳීම තුළින් ඒ අය හිත දුරට යවනවා. ඒ කියන්නේ ප්‍රතිපත්තියෙන්, භාවනාවෙන්, ඇතට යවනවා, පිල් බෙදිලා වාද කිරීමෙන්. එතකොට ඒකේ ආදීනව ප්‍රකාශ කලා.

ඊළඟට වදාලා හික්ෂුවක් විසින් වීචර, පිණ්ඩපාත, සේනාසන, ගිලානප්‍රත්‍ය කියන සිව්පසය පරිභෝග කරන්නට ඕනෑ ඒ බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කළ ආකාරයට ප්‍රත්‍යවේක්ෂාවෙන් යුක්තවයි. ප්‍රත්‍යවේක්ෂාවෙන් යුක්තව සිව්පසය පරිභෝග කළ යුතුයි. ඒ වගේම සිව්පසය පිළිබඳව ඇති ඇල්ම, රාගය දුරුකළ යුතුයි. ඊළඟට ඒක ඉවරකරන්නේ හික්ෂුවක් විසින් සිව්පසය පිළිබඳව ගතයුතු ප්‍රතිපත්තිය දක්වලා තියෙන්නේ 'පොකුබරෙ වාරි බිත්දු' පියුම්පහෙහි දිය බිංදුව වගේ නොඇලී වාසය කළ යුතුයි කියලා ඔය විදියට හික්ෂුව පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳව යම්කිසි අවවාද මාලාවක් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉදිරිපත් කරලා ඊළඟට ගිහියන්ට 'ගිහිවත' - ඒකට කියන්නේ 'ගහඨ වත්තා' - ගිහියන් විසින් පිළිපැදිය යුතු ප්‍රතිපත්ති මාලාව ඊළඟ ගාථා වලින් දක්වනවා මේ විධියට.

මම ඊළඟට 'ගහඨ වත්ත' ගෘහස්ථ වත ප්‍රකාශ කරනවා. ඊට සවන් දෙන කියලා උපාසකයින් අමතලා කියනවා ගිහිගෙයි නොයෙකුත්-

අපට හිතාගන්න තියෙන්නේ- ගේදොර ඉඩකඩම් ආදී දේවල් අයත් කරගෙන සිටින ගිහියාට හික්මුවකගේ ඒ ශාසන පරමාර්ථය සම්පූර්ණයෙන්ම ඉෂ්ට කරන්න බැහැ. ඉෂ්ට කිරීම අපහසුයි.

ඊළඟට පළමුවෙන්ම පංචශීලය ගැන බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරනවා. ඒ පළමුවෙනි ගාථාව ඉතාම වැදගත්. අපි ඒක මතක් කරමු. ඒ පද කීපය.

**පාණං න භානෙ න ච ඝාතයෙය්‍ය,
න වානුජඤ්ඤා හනතං පරෙසං**

ඒ පද දෙක විශේෂයි එතන. 'පාණං න භානෙ' පර පණ නොනසන්නේය. 'න ච ඝාතයෙය්‍ය' නොනසවන්නේය. ඊළඟට 'නවානුජඤ්ඤා හනතං පරෙසං' අනික් අයගේ ඒ ප්‍රාණඝාතය, සතුන් මැරීම නොඅනුදන්නේය කියන්නේ ඊට අනුමැතිය නොදෙන්නේය කියන එකයි. එතකොට අන්න ඒ විධියට 'තස ටාවර' කියන තැනිගත් හා තහවුරු කියන ඒ සියලුම සත්වයින් කෙරෙහි හිතානුකම්පාවෙන් යුක්තව ප්‍රාණඝාතය පිළිබඳ ශික්ෂාපදය රැකිය යුතුයි කියලා ප්‍රකාශ කරනවා.

ඊළඟට ඒ වගේම අදින්නාදානය ගැනත් කියනවා. ගෘහස්ථ ශ්‍රාවකයා විසින් කොතනකවත් කිසිම ආකාරයකින් නොදුන් දෙයක් නොගතයුතුයි. ඒ වගේම තමන් අදින්නාදානයෙන් වැළකිලා ඉන්නවා වගේම කෙනෙකු අදින්නාදානයට නොපෙළඹවිය යුතුයි. අදින්නාදානය කියන භොරකම අනුමතද නොකළ යුතුයි. ඊට අනුදන්මක් නොකළ යුතුයි කියලා. ඒ අදින්නාදානය පිළිබඳවත් අර සාමාන්‍යයෙන් අහන්න ලැබෙනවාට වඩා සම්පූර්ණ හැටියට බුදුරජාණන් වහන්සේ එතන දක්වනවා.

ඊළඟට ප්‍රකාශ කරනවා අඹුන්මවරියාව. ඇත්ත වශයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ එතන ගැඹුරුම එකක් දක්වනවා. සාමාන්‍යයෙන් නුවණැත්තා අඹුන්මවරියාව කියලා කියන ඒ පැවැත්ම 'ගිනිගත් අඟුරු ගොඩක් ලෙස සැලකිය යුතුයි' කියලා. නමුත් ඹුන්මවරියාව හරියට ආරක්ෂා කරන්න බැරිනම් යටත් පිරිසෙයින් පරදාරසේවනයෙන් හෝ වැළකිය යුතුයි කියලා ඒ විධියට ඒ තුන්වෙනි ශික්ෂාපදය පිළිබඳව ප්‍රකාශ කරනවා.

ඊළඟට හතරවෙනි ශික්ෂාපදය පිළිබඳව- ගෘහස්ථයා විසින් කිසිම ආකාරයකින් මුසාව, බොරුව නොකිව යුතුයි. බොරු කීමට අනුබල නොදිය යුතුයි. එහෙම නැත්නම් වෙන කෙනෙකු ලවා බොරු නොකියවිය යුතුයි. ඒ වගේම බොරු කීම ගැන අනුමැතියක් නොදිය යුතුයි. ඒ විධියට ප්‍රකාශ කළා. කිසිම ආකාරයකින් ඒ 'අඟුත' කියලා කියන බොරුවට ඉඩනොදිය යුතුයි.

ඊළඟට දක්වනවා ගිහි ශ්‍රාවකයා විසින් මත්පැන්පානය කිරීමෙන් සම්පූර්ණයෙන් වැළකිය යුතුයි. ඒක, මත්පැන් පානය කිරීම, උමතු වකි. උමතුවෙන් කෙළවරවන දෙයක් හැටියට සලකලා තමන් මත්පැන් පානය නොකළ යුතුයි. වෙන අය මත්පැනට නොපෙළඹවිය යුතුයි. මත්පැන් පානයට අනුමැතිය නොදිය යුතුයි. නොඅනුදන යුතුයි කියන එකයි. ඒකටත් ඒ විධියට ප්‍රකාශ කරනවා. ඉතින් ඒවගේම තවත් ප්‍රකාශ කරනවා මත්පැන ගැන විශේෂයෙන්ම මෙසේ ප්‍රකාශකරන්න හේතුව කියන්නා වගේ මේ මත්වීම තුළින් මනුෂ්‍යයින් පාපකර්ම කරනවා. ඒ වගේම අනික් අයත් ප්‍රමාදයට වට්ටවනවා, තමන් මත්පැන් පානය කිරීමෙන්. ඒක නිසා දන් අර මත්පැන් බීම උමතුවෙන් කෙළවර වෙනව 'උමමාදනනං' කියලා කියන්නා වගේ මෙතෙක්දී තව අමුතු වචනයක් යොදනවා. මේ මත්පැන් වර්ජනය කළයුත්තේ 'අපුඤ්ඤායතනයක්' හැටියට සලකලා. මත්පැන- එහෙම පිටින්ම මත්පැන් පානය- **'අපුඤ්ඤායතනයක්.'** 'අපුඤ්ඤායතනයක්' කියලා කියන්නේ පවි නිෂ්පාදනාගාරයක්. පවි නිෂ්පාදනය කරන ආයතනයක්. එතකොට මත්පැනින් සම්පූර්ණයෙන්ම වැළකිය යුතුයි කියලා. වෙන අයටත් පොවන්නේ නැහැ. තමන් බොන්නෙත් නැහැ. ඒවගේම එය අනුදන්නෙත් නැහැ- කියලා ඔය විධියට මත්පැන් පානය පිළිබඳව ප්‍රකාශ කරනවා.

ඊළඟට ඔන්න ඒ ටික කියලා ඉවරවෙලා- මේ ටික පංචශීලයයි- ඊළඟට පොහොය අටසිල් පිළිබඳව අර කාරණාව කෙටියෙන් දක්වනවා. 'පාණං න භානෙ න වාදිනනමාදියෙ' ආදී වශයෙන්. එතැනදී ඒ තුන්වෙනි හැටියට දක්වන්නේ මෙමුන සේවනයෙන් ඉවත්වෙලා බ්‍රහ්මචරියාව- දන් මේ පින්වතුන් පෝය දවසට සමාදන්වන සීලය. ඒවා ඉතාම කෙටියෙන් එතැන දක්වනවා. බ්‍රහ්මචරිය. ඊළඟට මුසාවාදයෙන් සුරාපානයෙන් වැළකිය යුතුයි.

ඔන්න ඊළඟට දක්වනවා ඒ වගේම විකාල භෝජනයෙන්, රූයට ගන්නා ආහාරයෙන් වැළකිලා, විකාල භෝජනයෙන් වැළකිලා ඒ ශික්ෂාපාදය රැකිය යුතුයි.

ඊළඟට මල් ගඳ විලවුන් ආදිය දැරීමෙන්- එතන ඉතාම කෙටියෙන් දක්වන්නේ - එයින් වැළකෙන්නට ඕන. ඊළඟට මීටි සයනයක හෝ බීම එළු ඇතිරියක හෝ නිදාගත යුතුයි.

මෙන්න මේ කියන අංග අටකින් යුක්ත 'උපෝසථය', දුක් කෙළවර කරන්නා වූ බුදුවරුන් විසින් මේ ප්‍රකාශ කරපු එක, ඒ ගිහි පින්වතා විසින් රැකිය යුතුයි.

ඊළඟට කාලය පිළිබඳව දක්වනවා සමහර පෝයවල් එනවා දින පහළොවකට වරක්, සමහර පෝයවල් එනවා දින දාහතරකට වරක්, ඒ වගේම අටවක. කොටින්ම අපි කියන්න ඕනෑ හතරපෝයටම සිල් සමාදන්වෙන්න කියන එක. ඒ විධියට බුදුරජාණන් වහන්සේ ගිහියන්ට කරන අනුශාසනය එතැන දක්වලා ඊළඟට කියනවා ඒ විධියට පෙහෙවස් රැකලා ඉවරවෙලා උදෑසන ඒ සංඝයා වහන්සේලාට ආහාරපාන ආදියෙන් සංග්‍රහ කළ යුතුයි.

ඊළඟට කියනවා ධර්මානුකූල ව්‍යාපාර වලින් මවිපියන් පෝෂණය කළයුතුයි. මවිපියන්ට උපස්ථාන කළයුතුයි. ඊළඟට ඒ වගේම මිථ්‍යා ආජීවයෙන් ඉවත්වෙලා ධාර්මික ව්‍යාපාරවලින් තමන්ගේ ජීවිතය පැවැත්විය යුතුයි කියලා. ඔය විධියට දක්වලා මෙන්න මේ කියන 'ගෘහස්ථ වනය' හරියට පිරුවොත් කෙනෙක් 'සයංපභා' කියලා කියන තමන්ගේ ප්‍රභාවයෙන් යුක්ත දිව්‍ය ලෝකයක උත්පත්තිය ලබනවා කියලා. ඒ 'සයංපභා' කියන වචනය අටුවාවල තෝරන්නේ කාමවචර දිව්‍යලෝක භයට යොදන වචනයක් හැටියට. එතකොට මේ විධියට ප්‍රතිපත්තිය රැක්කොත් ගිහි පින්වතෙක් කාමවචර දිව්‍යලෝකයක උපත ලබන්න සුදුසු වෙනවා, කියලා ධම්මික සූත්‍රයේ දේශනා කරලා තියෙනවා.

අපට මෙතැනදී විශේෂයෙන්ම අපේ අවධානය යොමුවිය යුතු කාරණයක්, දැන් අර කිව්ව නේ ශික්ෂා පද- පංචශීලයෙන් ප්‍රාණඝාතය අදිනනාදානය මුසාවාදය, ඊළඟට සුරාමේරය කියන ඒ ශික්ෂාපද හතර- ධම්මික සූත්‍රයේ වඩාත් ගැඹුරින් ඉතාම පුළුල් අන්දමින් කියවුන බව මේ පින්වතුන්ට තේරෙන්න ඇති, ඒක අටුවාවේ හඳුන්වන්නේ 'තිකෝටිපාරසුද්ධි සීලය' නමින්. '**තිකෝටිපාරසුද්ධි සීලය**' තුන්පැත්තකින්ම පිරිසිදු වෙනවා. තමන් මරන්නෙත් නැහැ. මරවන්නෙත් නැහැ. මැරීම අනුදන්නෙත් නැහැ. අන්න ඒ විධියට. තමන් භොරකම් කරන්නෙත් නැහැ, භොරකම් කරවන්නෙත් නැහැ, භොරකම් කිරීම අනුදන්නෙත් නැහැ. තමන් බොරු කියන්නෙත් නැහැ, බොරු කියවන්නෙත් නැහැ, බොරුකීම අනුමත කරන්නෙත් නැහැ. තමන් මත්පැන් බොන්නෙත් නැහැ, මත්පැන් පොවන්නෙත් නැහැ, මත්පැන් බීම අනුදන්නෙත් නැහැ, කියලා අන්න ඒක තිකෝටිපාරසුද්ධි ශීලය කියලා. ඒ අතින් ධම්මික සූත්‍රයේ විශේෂත්වය- අන්න අර සාමාන්‍යලෝකයා 'මම නම් මරන්නේ නෑ' කියලා කියනවා. නමුත් ඒක ගැන මේ පින්වතුන්ට නොයෙකුත් අදහස් එන්න පුළුවන්. ඒක නිසා හැකිතාක් දුරට ගිහිපින්වතුන් අන්න අර කියාපු තිකෝටිපාරසුද්ධි සීලය ඒ කියාපු මට්ටමින්ම ඒ කියාපු පංචශීල ශික්ෂාපද රකිනවා නම් තමයි වටින්නේ. අපට ඒක කෙටියෙන් කියන්න වෙනවා.

දැන් අර බුදුරජාණන් වහන්සේ ගිහිසීලයේ දෙවනුව ප්‍රකාශ කළේ 'පෙහෙවස් රැකීම' පිළිබඳව. අන්ත ඒක පිළිබඳව පුදුම විධියේ සුත්‍ර පෙළක් දකින්න ලැබෙනවා අංගුත්තර නිකායේ උපොසථ වග්ග කියල කියන පොහොස පිළිබඳව තියෙන සුත්‍ර කොටසක. එකම ආකාරයක සුත්‍ර බුදුරජාණන් වහන්සේ සංඝයා වහන්සේලාටත් ප්‍රකාශ කළා ඒ දේශනාව, ඊළඟට විශාඛා ආදී උපාසිකාවන්ට, බොජ්ජා ආදී උපාසිකාවන්ට තවත් වාසෙඨ්ඨ ආදී උපාසකවරුන්ට විවිධ අවස්ථාවල එකම දීර්ඝ දේශනාව ප්‍රකාශ කළා. පෙහෙවස් රැකීමේ වටිනාකම, ඒ ආනිශංස පිළිබඳව. අපි ඒවා අතුරෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ හික්ෂුන් වහන්සේලාට පෙහෙවස් රැකීම පිළිබඳව කළ දේශනාව- ඒ කියන්නේ හික්ෂුන් වහන්සේලාට රකින්න කියන එක නොවේ- උන්වහන්සේලාට ප්‍රකාශ කළා ගිහිපින්වතුන් මේ පෙහෙවස් රැක්කොත් මේ මේ විධියට ආනිශංස ලබනවා කියලා. එතන දක්වන මූලික පාඨයක් ඉතාමත්ම වැදගත්.

බුදුරජාණන් වහන්සේ සංඝයාවහන්සේලා අමතලා කියනවා 'අධංග සමනාගත උපොසථය' වැඩිම මහත්ඵලයි, මහානිසංසයි, මහාජුතිකයි, මහාවිප්චාරයි, කියල වචන හතරක් දක්වනවා. මහත්ඵලයි, මහානිශංසයි, මහාජුතිකයි මහා විප්චාරයි. ඒ කියන්නේ අංග අටකින් යුත් පෙහෙවස් රැකීම- මහත්ඵල මහානිශංස කියන වචන මේ පින්වතුන් දන්නවා. මහා ජුතික කියල කියන්නේ මහාජෝතිමත් මහ ආලෝකවත්. මහා විප්චාර, කියන්නේ විශාල පැතිරීම් ඇති බොහෝම ඇතට යන ප්‍රතිපත්තියක් කියන එක.

ඊළඟට බුදුරජාණන් වහන්සේම ප්‍රශ්න කරලා ඒක පැහැදිලි කරනවා. කෙසේ රැක්ක අධංග උපොසථ සීලයද එහෙම මහත්ඵල, මහානිසංස, මහාජුතික, මහාවිප්චාර වෙන්නේ. ඔන්න එතැනදී- මේ පින්වතුන් සමහරු දන්නවත් ඇති සමහරු දන්නේත් නැහැ පෙහෙවස් රැක්කට- ඔන්න මේ විධියටයි ප්‍රකාශ කරන්නේ. යම්කිසි ගිහිපින්වතෙක් මේ විධියට කල්පනා කරනවා. රහතන් වහන්සේලා දිවි හිමියෙන්ම සතුන් මැරීමෙන් වළකිනවා. ඒ වගේම දඬු මුගුරු අවිආයුධ ඉවත් කරලා සියලුම සත්වයින් කෙරෙහි 'සබ්බපාණ භූත හිතානුකම්පී' කියන ආකාරයට මෙහිත්‍රී කරුණා සිතින් යුක්තව ජීවත්වෙනවා. මම අද මේ එක රැයක්, එක දවසක්, ඒ 'රහතන්වහන්සේලාගේ ඒ ප්‍රතිපත්තියට අනුව කටයුතු කරනවා. රහතන් වහන්සේලා අනුගමනය කරනවා 'අරහතං අනුකරොමී' කියල කියනවා. මෙන්න මේ අංගයෙන් මම රහතන් වහන්සේලාට කීව්වුවෙනවා- මේ පැවැත්මෙන්' කියලා එහෙම අධිෂ්ඨාන කරගන්නවා.

ඒ වගේම මේ පින්වතුන්ට දිගට නොකීවට හිතාගන්න පුළුවන් අර

පෙහෙවස් රැකීමේදී මේ පින්වතුන් සමාදන් වෙන එක් එක් සීලයක් පිළිබඳවම බුදුරජාණන් වහන්සේ අර විධියට ප්‍රකාශ කලා. යම් ස්ත්‍රියක් විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් මේ විධියට සැලකිය යුතුයි- ඒකෙ වටිනාකම- රහතන් වහන්සේලා දිවි හිමියෙන් රකින ප්‍රතිපත්තිය මම එක දවසක් රකිනවා කියලා. එහෙම කළොත් තමයි- අන්ත ඊළඟට බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරනවා ඒ විධියට- ඒ අදහසින් යුක්තව පෙහෙවස් රැකකොත් තමයි- ඒක මහත්ඵල මහානිශංස වෙන්නේ.

මෙතනදී අපි ඒ සූත්‍රයේ නැති පුංචි කාරණයක් මතක් කරනවා. මේ 'උපොසථ' කියන වචනය 'පින්වතුනි, බුදුරජාණන් වහන්සේ ලෝකයට ඉදිරිපත් කළ වචනයක් නොවෙයි. ඊට කලින් මය වෛදික සාහිත්‍යයේ එහෙමත් කියෙනවා 'උපවසථ' කියලා. 'උපවසථ'- අතීතයේ ඒ අන්‍ය ආගමිකයින් අතරත් සිරිතක් තිබුණා මේ පොහොය දවස්- දැන් කැලැන්ඩරේ වගේ ඒ කාලේ හදේ හැසිරීම- ඒ පෝය දවස්වල ඔවුන් යම්කිසි විශේෂ ප්‍රතිපත්තියක් රැක්කා. ඒ අය උසස් කියලා හිතන ආකාරයට. එතැනදී 'උපවසථ' කියන වචනය ඒ අය තෝරාගත්තේ දෙවියන්ට ළං වාසය කිරීම. 'උපවසථ' -උප කියලා කියන්නේ සමීපයෙන්. සමීපයෙන් වාසය කිරීම. කාට සමීපවද? දෙවියන්ට සමීපව. එතකොට දෙවියන්ට සමීපව වාසය කරන අදහසින් ඉතින් අර විදියට උපවාස. ආහාරයෙන් වැළකිලා ඒ විධියේ යම් යම් ප්‍රතිපත්ති රැක්කා. එතකොට ඒකමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ අපට පෙනෙන හැටියට මෙතනදී ගැඹුරු අර්ථයක් ඉදිරිපත් කරමින් දෙවියන්ට ළං නොවේ **රහතන් වහන්සේලාට ළංව**. ඒ අර්ථයකුයි මේ බෞද්ධ උපෝසථය උපෝසථයක් වෙන්නේ. සමීපව වාසය කිරීමක් වෙන්නේ. ඉතින් ඒක සලකා ගන්න පුළුවන් අර උපෝසථ අංග විස්තර කළ ආකාරයෙන්.

ඉතින් එහෙම ප්‍රකාශ කරලා, ඔන්න ඊළඟට- එපමණක් නොවේ- ඊළඟට බුදුරජාණන් වහන්සේ තව දිගට මේ සංඝයා වහන්සේලාට ප්‍රකාශ කරනවා. අර දැන් ප්‍රකාශ කලා නේ කොයිතරම් මහත්ඵල මහානිශංසද? කොයි තරම් ආලෝකවත්ද? කොයිතරම් පැතිරීම ඇද්ද? කියන එක. 'කීව මහපච්චෝ කීව මහානිසංඝො, කීව මහාජුතිකො, කීව මහාවිජ්ජාරො- 'කීව' කියලා කියන්නේ 'කෙතෙක්' කියන එකයි. එහෙම තමන් වහන්සේම ප්‍රශ්න කරලා සංඝයා වහන්සේලාට තේරුම් කරනවා කොයි තරම් මේක මහත්ඵලද කියන එක. ඒවා අහනකොට පුදුම හිතෙනවා.

ඒ කියන්නේ ඔන්න බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරනවා. මේ විධියටයි දක්වන්නේ එතන. මහ පුදුම විධියට. ඒ කාලයේ ඉන්ද්‍රියාවේ තිබුණා ජනපද දහසයක්. ඒ ජනපදවල නාමලේඛණය කියවලා බුදුරජාණන්

වහන්සේ ප්‍රකාශකරනවා අංග, මගධ, කසී, කෝසල ආදී ඒ ජනපද දහසයටම අධිපතිව -නොයෙකුත් සන්රුවන්වලින් පිරුණ ඒ ජනපද දහසයටම අධිපතිව- රජකම් කරනවාට වඩා අංග අටකින් යුත් පෙහෙවස් රැකීම ආනිශංස සම්පන්නයි.

ඊළඟට කියනවා- ඒකට හේතුව දක්වන්නේ මේකයි. එතන අමුතු වාක්‍යයක් බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරන්නේ. එහෙම කියන්න හේතුව මනුෂ්‍ය ලෝකයේ රජසැපත දිව්‍යසැපතට සමාන කරනකොට **හිඟන සැපයක්.** මනුෂ්‍ය ලෝකයේ රජසැපත, අර කිව්ව සොළොස් ජනපදවලට අධිපති වෙලා වාසය කිරීම කියන ඒ රජසැපත, දිව්‍යසැපතට සමාන කරනකොට **හිඟන සැපයක්.** ඔන්න ඒක ඔප්පු කිරීමට ඊළඟට බුදුරජාණන් වහන්සේ දිව්‍යලෝකවල ආයුෂ ප්‍රමාණය ප්‍රකාශ කරනවා. මේ කාලයේ ඇතැම් කෙනෙක් විශ්වාස නොකළත් ඔන්න බුද්ධ වචනය හැටියට ගත්තොත් මෙහෙමයි තියෙන්නේ. "මහණෙනි, මනුෂ්‍ය ලෝකයේ අවුරුදු පණහක්- ඉස්සරවෙලාම කියන්නේ වාතුර්මහාරාජිකයේ- වාතුර්මහාරාජික දිව්‍යලෝකයේ එක දවසක් හා රැයක්, එකදවසක් කියලා හිතාගනිමු. අමුතු පරිගණනයක් එතැන දක්වන්නේ. මනුෂ්‍ය ලෝකයේ වර්ෂ පණහක් දිව්‍ය ලෝකයේ එක දවසක්. ඊළඟට ඒ වගේ දවස් තිහක් දිව්‍ය ලෝකයේ මාසයයි. ඒ වගේ මාස දොළහක් දිව්‍ය ලෝකයේ එක වර්ෂයයි. එතකොට ඒ දිව්‍යලෝකයේ වර්ෂ පන්සීයක් තමයි වාතුර්මහාරාජික දෙවියන්ගේ ආයු ප්‍රමාණය. ඔන්න ඊළඟට බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරනවා. "මහණෙනි, අංග අටකින් යුතු පෙහෙවස් රකින උපාසකයකුට හෝ උපාසිකාවකට ඉඩ තියෙනවා -මෙවැන්නක් සිද්ධවෙන්න ඉඩ තියෙනවා- මරණින් මතු ගිහිල්ලා අර වාතුර්මහාරාජික දිව්‍යලෝකයේ උත්පත්තිය ලබන්න. ඒක නිසයි මම ප්‍රකාශ කළේ අන්න අර කියාපු කාරණය- බුදුරජාණන් වහන්සේ ස්ථිර කරනවා මනුෂ්‍ය ලෝකයේ රජසැපත දිව්‍යසැපතට සමාන කරන කොට හිඟන සැපයක්.

ඔන්න ඊළඟට ඒ වගේම ඊළඟ දිව්‍යලෝක ගැනත් කියන්නේ මෙහෙමයි. මනුෂ්‍ය ලෝකයේ වර්ෂ සීයක් තව්තිසා දෙව්ලොව එක දවසක්. ඒ වගේ දවස් තිහක් මාසයයි. ඒ වගේ මාස දොළහක්, තව්තිසා දෙව්ලොව 'කැලැන්ඩරේන්' එක අවුරුද්දයි. එතකොට ඒවගේ අවුරුදු දහහක් තමයි තව්තිසා දෙව්ලොව දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණය. ඉතින් මහණෙනි පෙහෙවස් රකින ස්ත්‍රියකට හෝ පුරුෂයකුට ඉඩ තියෙනවා මරණින් මතු තව්තිසා දෙව්ලොව උපත ලබන්න. අන්න ඒකයි මම කිව්වේ අර කියාපු කාරණය මනුෂ්‍ය ලෝකයේ රජසැපත දිව්‍යලෝකයේ සැපයට සමාන කරන කොට හිඟන සැපයක් කියලා.

ඊළඟට බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරනවා මනුෂ්‍ය ලෝකයේ වර්ෂ දෙසීයක් 'යාම' කියන දිව්‍යලෝකයේ එක රැයක් දව්‍යලක්. ඒ වගේ දවස් තිහක් මාසයයි. ඒ වගේ මාස දොළහක් අවුරුද්දයි. අන්න ඒ වගේ අවුරුදු දෙදොහක් තමයි යාම දිව්‍යලෝකයේ ආයුෂ ප්‍රමාණය. ඒ නිසයි මම මෙහෙම කීවේ. කෙනෙකුට ඉඩ තියෙනවා උපාසකයකුට හෝ උපාසිකාවකට, පෙහෙවස් රැකපු කෙනෙකුට, අර යාම දිව්‍යලෝකයේ උත්පත්තිය ලබන්න. අන්න ආයෙත් ප්‍රකාශ කරනවා ඒක නිසා මම කියනවා මනුෂ්‍ය ලෝකයේ රජසැප දිව්‍යලෝකයේ ඒ සැපතට උපමා කරන කොට හිඟන සැපක් කියලා.

ඒ වගේම ඊළඟට බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරනවා මනුෂ්‍ය ලෝකයේ වර්ෂ භාරසීයක් තුසිත දිව්‍යලෝකයේ-එක දිනක් කියල කියමු-එක දවසයි. ඒ වගේ දින තිහක් මාසයයි. ඒ වගේ මාස දොළහක් අවුරුද්දයි, තුසිත දිව්‍යලෝකයේ දෙවියන්ගේ ආයු ප්‍රමාණය අවුරුදු භාරදොහයි. ඊළඟට ඒ වගේම අර කාරණය ප්‍රකාශකරලා ඔන්න ඊළඟට දක්වනවා නිම්මානරකි දිව්‍යලෝකයේ. මනුෂ්‍ය ලෝකයේ වර්ෂ අටසීයක් නිම්මානරකි දිව්‍ය ලෝකයේ එක දවසක්. අර විධියටම හිතාගන්න. ඒ විධියේ අවුරුදු අටදහසක් තමයි නිම්මානරකි ලෝකයේ ආයු ප්‍රමාණය. අන්තිමටම කියනවා මනුෂ්‍ය ලෝකයේ අවුරුදු එක්දොස්හයසීයක් පරනිම්මිතවසවතකි දිව්‍ය ලෝකයේ එක දවසක්- රැයක් දව්‍යලක්. එතකොට ඒ වගේ දවස් තිහක් මාසයයි. ඒ වගේ මාස දොළහක් අවුරුද්දයි. ඒ වගේ අවුරුදු දහසය දහසක් තමයි පරනිම්මිත වසවතකි දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණය. එතකොට ඊළඟට අවසන් කරන්නේ අර විධියටම පෙහෙවස් රකින උපාසකයෙක් හෝ උපාසිකාවක් මරණින් මතු පරනිම්මිත වසවතකි දිව්‍ය ලෝකයේ ඉපදීමටත් ඉඩ තියෙනවා. අන්න ඒකයි මම කීවේ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ රජසැපත දිව්‍යලෝකයේ සැපතට සමාන කරන කොට හිඟන සැපයක් කියලා.

ඔන්න එතකොට ඒ විධියට ප්‍රකාශ කරලා බුදුරජාණන් වහන්සේ ඊළඟට ගාථා පෙළකින් ඒ දේශනාව අවසන් කරන්නේ නොයෙකුත් උපමා දක්වලා. ඉරහඳ කරකැවෙන මේ ලෝකයේ යම්තාක් මුතුමැණික් රන්රුවන් තිබෙනවා නම් ඒ ඔක්කොම අර අංග අටකින් යුත් පෙහෙවස් රැකීමෙන් ලැබෙන ආනිශංස එක්ක සන්සන්දනය කරන විට ඒවා, ඒ රන් රුවන් ඔක්කොම, දහසයෙන් පංගුවක්වත් වටින්තේ නැත. ඒ තරම් වටිනවාව ය මේ පෙහෙවස් රැකීම. ඒක කියලා, යම් ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ මේ විධියට පෙහෙවස් රැකලා දිව්‍යසම්පත්තිය ලබාගන්න පුළුවන් කියලා ඒකේ ආනිශංස පක්ෂය- අන්න අර කිව්ව මහත්ඵල, මහානිශංස, මහාජුතික, මහාවිපචාර කියන. බුද්ධච්චනයක් හැටියට ගත්තොත් අපට විශ්වාස කරන්න සිද්ධ වෙනවා.

ඉතින් අන්න ඒ තරම් මහත්ඵල මහානිශංසයි. ඉතින් කෙනෙක් අහන්න පුළුවන් ඔය අට රැක්කට මොකක්ද වෙන්වෙ කියලා. ඉතින් ඒක තමා අර කිව්වේ රකින්න ඕන අර අදහසින් '**මම රහතන්වහන්සේලාට ළංව අද එක දවසක් එක රැයක් ජීවත්වන්න උත්සාහ කරනවා**'. ඒ අදහසෙයි එතන වටිනාකම තියෙන්නේ. ඒකයි කුසලය. අන්න ඒ වගේම අර ප්‍රතිපත්ති රැකීමෙන් තමන්මත්-තමන්ගේ හිතක්-අර කියාපු නිවනට ළංකර ගන්නවා ඒ තුළින්, ඔය විධියට.

ඉතින් ඔය සුත්‍ර කීපයක්ම තියෙනවා ඒකාකාර. ටිකක් වෙනස් එකකුත් තියෙනවා. මේ අවස්ථාවේ ඒකත් කෙටියෙන් දක්වමු. එක් අවස්ථාවක බුදුරජාණන් වහන්සේ විශාලා මහනුවරදී වාසෙට්ට කියන උපාසකයකුට- ඒත් අර විධියටම- තමන් ළඟට පැමිණී උපාසකයකුට පෙනෙවස් රැකීමේ ආනිශංස දීර්ඝ දේශනාවකින් ඉදිරිපත් කලා. එතකොට ඒක අහලා පැහැදුන වාසෙට්ට උපාසකවරයා කියනවා. "ස්වාමීනී මට ප්‍රිය නෑයන්, ලේ නෑයන් හැමදෙනෙක්ම මේ විධියට පෙනෙවස් රකිනවා නම් ඒ අයට දීර්ඝකාලයක් හිතසුව පිණිස ඒ ප්‍රතිපත්තිය හේතුවෙනවා. ඒ වගේම- මේ උපාසක උන්නැහැ කියන්නේ- සියලුම ක්ෂත්‍රියයන්- එතන කුල භතරම දක්වනවා - ක්ෂත්‍රියයන් බ්‍රාහ්මණයින්, වෛශ්‍යයින්, ශුද්‍රයින් කියලා කියන කුලවල ඉන්න හැමදෙනෙක්ම මේ පෙනෙවස් රකිනවා නම් එය දීර්ඝ කාලයක් ඒ අයට හිතසුව පිණිස වෙනවා කියලා සතුවින් ප්‍රකාශ කලා, ඒ වාසෙට්ට උපාසක. එතකොට බුදුරජාණන් වහන්සේ "එසේය වාසෙට්ට එසේය. ඒක බොහොම හරි. ඒ කිව්ව එක හරි. වෙන එකක් තබා- ඔන්න ඊළඟට බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒක කෙළවර කරන්නේ මෙහෙමයි- දෙව් මිනිසුන් සහිත මුළු ලෝකයාම පෙනෙවස් රකිනවා නම් ඒ අයටත් දීර්ඝකාලයක් හිතසුව පිණිස පවතිනවා. ඊළඟට අවසාන කරන්නේ මහා පුදුම කියමනකින්. වෙන එකක් තබා වාසෙට්ට මේ තියන මහ සල්ගස් ඒවාට වේතනා ශක්තිය තියෙනවා නම්, ඒවා පෙනෙවස් රකිනවා නම්, ඒවාටත් ඒක දීර්ඝ කාලයක් හිතසුව පිණිස වෙනවා. මනුෂ්‍යයින් ගැන කවර කතාද? 'කො පන වාදො මනුස්ස භතස්ස' එහෙමයි ඒ දේශනාව ඉවරවෙන්නේ.

ඉතින් මේ තුළින් දන් මේ පින්වතුන්ට පෙනෙවස් සමාදන්වීමේ වටිනාකම හිතාගන්න පුළුවන්. ඉතින් ඒක ඒ අතින් මේක නිකම්ම සුදුරෙද්දක් පොරවාගෙන ඉදීමක් නොවේ. අර බුදුරජාණන් වහන්සේ අදහස් කළ ඒ ගැඹුරු අදහස අනුව නිවනට ළංවීමේ පළමු පියවරක්. ගිහිගෙවල්වල අර කියාපු බන්ධන වලින් ඉවත්වෙලා එක දවසක්, එක රැයක්, රහතන් වහන්සේලාට සමීපව වාසය කිරීමේ උතුම් ප්‍රතිපදාවයි. ඒක තුළයි හැසිරෙන්නේ.

ඊළඟට අපි ඉදිරිපත් කරන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා මේ පින්වතුන්ට, කාලෝචිත ඉතාමත්ම වටිනා දේශනාවක්. ඒක මේ විධියටයි දක්වන්නේ. එක් අවස්ථාවක බුදුරජාණන් වහන්සේ කොසොල් රටේ වාරිකාවේ වැඩියා, විශාල සංඝයාවහන්සේලා පිරිසක් එක්ක. වඩින අතරේ අතරමඟදී දක්කා එක්තරා සල්වනයක්. දකලා උන්වහන්සේ ඒ සල්වනයට ඇතුල්වෙලා ටිකක් ඇතුළුම ගිහිල්ලා එක්තරා තැනකදී සිනහවක් පහළ කලා. සිනාවක් පහළ කලා. ඉතින් පිරිපස්සෙන් ගිය ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ කල්පනා කරනවා තථාගතයන් වහන්සේලා නිකම් සිනහවක් පහළ කරන්නේ නැහැ. මොකක් හරි ගැඹුරු අර්ථයක් තියෙනවා කියලා ඔන්න බුදුරජාණන් වහන්සේට ආරාධනා කලා බොහෝවිට සඳහන් වෙනවා සුත්‍රවල "කො නු බො හනෙන හෙතු කො පච්චයො භගවතො සිතසස පාතුකමමාය"? මොකක්ද හේතුව මොකක්ද ප්‍රත්‍යය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙහෙම සිනහවක් පහළ වීමට? ඔන්න එකකොට බුදුරජාණන් වහන්සේ පුදුම විධියේ කාරණයක් හෙළි කරනවා. "ආනන්ද, මෙතනම හුඟාක්ම ඇත අතීතයේ ඉතාමත්ම සමෘද්ධිමත් නගරයක් තිබුණා. ඒ නගරය ඇසුරු කරගෙනයි කාශ්‍යප සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ වාසය කළේ. කාශ්‍යප සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට හිටියා ගවේසී කියලා උපාසක මහත්මයෙක්. ඒ උපාසක මහත්මයාට පන්සියයක උපාසක පිරිසකුත් හිටියා. ඉතින් මේ ගවේසී උපාසක- මේ ආනන්ද භාමුදුරුවන්ට මේ කියන්නේ. පියවරන් පියවරට 'ආනන්ද' කියලා අමතලා- ඒ ගවේසී උපාසක මහත්මයා සිල් පුරන කෙනෙක් නොවෙයි. 'සීලෙසු අපරිපුරකාරී' - සිල්පුරන කෙනෙක් නොවෙයි. ඒ වගේම ඒ පන්සියක් පිරිසත් සිල් පුරන අය නොවේ.

යම් අවස්ථාවක ගවේසී උපාසක මහත්මයාට මෙහෙම හිතුනා. දන් මම තමයි මේ අයට ප්‍රධානියා. මම තමයි මේ අයට හුඟක් උපකාර කරන පිරිසේ නායකයා. මම සිල් පුරන්නේ නැහැ. මේ පිරිසත් සිල් පුරන්නේ නැහැ. එකකොට අපි දෙගොල්ලම සමයි. මගේ ගෝලයෝත් මාත් අතර, එහෙම නැත්නම් මගේ පිරිසත් මාත් අතර, වෙනසක් නැහැ. අතිරේක දෙයක් නැහැ. මම යම්කිසි අතිරේක ගුණයක් ඇති කරගන්න ඕනෑ කියලා හිතලා ගවේසී උපාසකතුමා අර පන්සියදෙනා ළඟට ගිහිල්ලා කියනවා "උපාසකවරුනි, දරාගන්න. මම අද ඉඳලා සිල් පුරන කෙනෙක් කියලා." 'සීලෙසු පරිපුරකාරී.' එහෙම කිව්වාම මේ පන්සියක් දෙනා කල්පනා කරනවා දන් මේ ගවේසී උපාසක තුමා අපට බහුපකාරයි. අපට බොහොම උපකාරයි. ඒ වගේම තවත් වචනයක් තියෙනවා 'පුඛංගමෝ' - අපේ 'පෙර ගමන්කරු, අපි ඒකට කාලීනව කිව්වොත්-

අපේ පෙර ගමන්කරු තමයි මේ ගවේසී උපාසකතුමා. ඒ වගේම අපට ප්‍රතිපත්තියක් සමාදාන කරවන කෙනා. ඒකට කියන්නේ මෙහෙම පාලි වචන තියෙනවා. 'බ්‍රහ්‍මපකාරො පුබ්බංගමො සමාදපෙනා.' එතකොට මේ අපේ නායකයා මේ ගවේසී උපාසකතුමා දන් සිල්පුරන බව අපට කිව්වා. ඉතින් ඒ නිසා මොකද අපි නොකරන්නේ ඒක. 'කිමංග පන මයං' ඒක අමුතු විදියට කියන්නේ. අපේ නායකයා එහෙම කරනවා නම් ඇයි අපි ඒක නොකරන්නේ කියලා හිතලා මේ පන්සියදෙනා ඊළඟට ගවේසී උපාසකතුමා ළඟට ගිහිල්ලා කියනවා "උපාසකතුමනි, දරාගන්න අද ඉඳලා අපි පන්සියදෙනාත් සිල් පුරනවා" කියලා.

ඒක කිව්වට පස්සේ ඔන්න ගවේසී උපාසකතුමා කල්පනා කරනවා "දන් මම තමයි මේ පිරිසට බොහොම උපකාර කරන්නේ. මමයි පෙරගමන්කරු. මමයි මේ අයට ප්‍රතිපත්ති කියලා දෙන්නේ. දන් මම සිල් පුරනවා. මේ අයත් සිල් පුරනවා. එතකොට අපි දෙගොල්ලම සමයි. අතිරේක දෙයක් නැහැ. මම මොකක් හරි අතිරේක ගුණයක් ඇති කරගන්න ඕනෑ" කියලා. ඔන්න ඊළඟට අර පිරිස ළඟට ගිහිල්ලා කියනවා. "උපාසකවරුනි, දරාගන්න. මම අද ඉඳලා මෙඳුන සේවනය කියල කියන ඒ ග්‍රාම්‍ය හැසිරීමෙන් ඉවත්වෙලා බ්‍රහ්මචාරීව වාසය කරනවා." එහෙම කිව්වට පස්සේ අර පන්සියක් දෙනා කල්පනා කරනවා මේ ගවේසී උපාසකතුමා අපට බොහොම උපකාරයි. අපේ පෙරගමන්කරු. අපට ප්‍රතිපත්ති කියා දෙන කෙනා. ඒ උපාසකතුමා දන් සීලවත්තයි. ඒ වගේම බ්‍රහ්මචාරීයි. ඇයි අපි නොකරන්නේ ඒ ප්‍රතිපත්ති. අපි නොපිළිපදින්නේ මොකද කියලා හිතලා ඒ අයත් ඒකමතිකව ගිහිල්ලා ගවේසී උපාසකතුමාට කියනවා."උපාසකතුමනි, අපිත් අද ඉඳලා බ්‍රහ්මචාරීයි. අර කියාපු මෙඳුන සේවනයෙන් වැළකිලා ඉන්නවා."

ඔන්න ඊළඟට ගවේසී උපාසකතුමා කල්පනා කරනවා - මේ මම නොවෙයි කියන්නේ මේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනාවෙයි තියෙන්නේ. මේක ඉතින් කෙටි කරන කොට ඔහොමයි කියන්න වෙන්නේ. ඊළඟට ගවේසී උපාසකතුමා කල්පනා කරනවා දන් මම තමයි නායකයා. මම දන් සීලවත්තයි. ඊළඟට බ්‍රහ්මචරියාව රකිනවා. මේ අයත් සීලවත්තයි. මේ අයත් බ්‍රහ්මචරියාව රකිනවා. ඉතින් අපි දෙගොල්ලම සම නේ? අතිරේක දෙයක් නෑ නේ. මම යම්කිසි අතිරේක ගුණයක් ඇතිකර ගන්න ඕනෑ කියලා ඔන්න ඊළඟට ගිහිල්ලා අර පිරිසට කියනවා "උපාසකවරුනි, දරාගන්න. මම අද ඉඳලා විකාල භෝජනයෙන් වැළකිලා, රාත්‍රී ආහාරයෙන් වැළකිලා, විකාලභෝජන ශික්ෂා පදය රකින කෙනෙක් හැටියට දරාගන්න., එතකොට මේ පන්සියදෙනා සාකච්ඡා කරනවා. දන් මේ ගවේසී උපාසකතුමා

අපට බොහොම උපකාර කරන අපේ පෙරගමන්කරු අපට ප්‍රතිපත්ති කියාදෙන මේ උපාසකතුමා සිල්වත්, බ්‍රහ්මචාරී සීලයක් රකිනවා. විකාල හෝජනයෙන් වැළකිලා ඉන්නවා. ඇයි අපි ඒ ප්‍රතිපත්තිය නොරකින්නේ කියලා ගිහිල්ලා කියනවා ගවේසී උපාසකතුමාට,

"උපාසකතුමනි, දරාගන්න අපි පන්සියදෙනාක් අද ඉඳලා විකාල හෝජනයෙන් වැළකෙනවා. රාත්‍රි ආහාර ගැනීමේ ආදියෙන් වැළකෙනවා"

ඔන්න ඊළඟට ගවේසී උපාසකතුමා කල්පනා කරනවා, 'මම තමයි මේ ගොල්ලන්ට බොහොම උපකාරවන්නේ, ප්‍රතිපත්තිය කියා දෙන්නේ, පෙරගමන්කරු. මමත් මේ ප්‍රතිපත්ති රකිනවා' කෙටියෙන් සලකාගන්න, සිල් රකිනවා. මෙඳුනු සේවනයෙන් ඉවත්වෙලා. විකාල හෝජනයෙන් ඉවත්වෙලා. මේ පිරිසත් ඒ ප්‍රතිපත්තිම රකිනවා. ඉතින් අපි දෙගොල්ල සම නේ. වෙනසක් නැහැනේ. මොකක්හරි අතිරේක ගුණයක් මම ඇතිකර ගන්න ඕනෑ කියලා ඊළඟට ගත්තු පියවර තමයි, මේ ගවේසී උපාසකතුමා කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ ළඟට ගිහිල්ලා කියනවා "භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාව පැවිදි කරගන්න. මාව උපසම්පදා කරගන්න. මම ඔබ වහන්සේගෙන් පැවිදි උපසම්පදාව ඉල්ලා සිටිනවා." ඉතින් කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ ගවේසී උපාසකතුමා පැවිදි කරලා උපසම්පදා කළා. **දන් ගවේසී හික්ෂුන් වහන්සේ.**

එතකොට මේ ගවේසී හික්ෂුන් වහන්සේ ඊළඟට මොකක්ද කළේ. දන් බොහෝවිට සූත්‍රවල තියෙනවා 'එකො වූපකටෙයා අපපමනෙතා ආනාපී පහිතනෙතා විහරනෙතා' කියලා පද පිළිවෙලක් තියෙනවා. හුදකලාව, විවේකීව, දැඩිව චීර්යය කරලා නොබෝ කලකින්ම යම් පරමාර්ථයක්, යම් අර්ථයක් සලකාගෙන කුලපුත්‍රයෝ ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වෙනවාද, අන්න ඒ උතුම් අර්ථය වන උතුම් අර්ථතත්වය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරගෙන විමුක්ති සුඛය වින්දනය කළා. ඔන්න ගවේසී උපාසකතුමාට 'ගිය කල.'දන් ගවේසී හික්ෂුන් වහන්සේ.

ඔන්න එතකොට අර උපාසක පිරිස කල්පනා කරනවා 'දන් අපේ ඒ උපාසකතුමා කෙස් රැවුල් බාලා, කසාවත් හැඳගෙන ශාසනයේ පැවිදි වෙලයි ඉන්නේ. ඇයි අපි ඒක නොකරන්නේ.' කියලා හිතලා මේ පන්සිය දෙනත් කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ ළඟට ගිහිල්ලා පැවිද්ද උපසම්පදාව ඉල්ලා සිටියා. කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේත් මේ පන්සිය දෙනා පැවිදි උපසම්පදා කළා.

ඔන්න ඊළඟට මේ අතර ගවේසී හික්ෂුන් වහන්සේ මෙහෙම කල්පනා කරනවා විමුක්ති සුවය විදින අතරෙ රහත් වෙලා ඉවරවෙලා. දන් මම මේ විමුක්ති සුවය- අර්ථතත්වල සමාපත්තියයි මේකෙන් අදහස් කරන්නේ-' මට කැමති ආකාරයක ඕනෑම වෙලාවක මම විමුක්තිසුවය, නිවන් සුවය

වින්දනය කරනවා. මෙන් මේ මගේ පිරිසත්- ඒ හික්කුන් වහන්සේලාත්- මේ තත්වය ලබනවා නම් හොඳයි.' ඒ වගේම අර පන්සියදෙනාත් තමන්ගේ පෙරගමන්කරුගේ ආදර්ශය අරගෙන හුදකලාව විවේකීව දැඩිව වීර්යය කරලා උතුම් අර්භතවයට පැමිණියා.

ඉතින් ඔය විදියට දේශනාව ඉවර කරලා බුදුරජාණන් වහන්සේ ආනන්ද භාමුදුරුවන් අමතලා කියනවා "මෙන් මෙසේය ආනන්ද ඒ අතීතයේ කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ මේ ගවේසී උපාසකවරයා ප්‍රධාන පන්සියයක් පිරිස- අමුතු වචන කීපයක් එතැන සඳහන් වෙනවා. බොහොම වටිනා නිසයි ඒක ප්‍රකාශ කරන්නේ මේ අවස්ථාවේ **'උතතරුතතරං පණිතපණිතං වායමමානා අනුතතරං විමුක්තිසුඛං සඨජාකංසු - උතතරුතතරං පණිත පණිතං වායමමානා'** ඒ කියන්නේ **වඩ වඩා ඉහළ, වඩ වඩා ප්‍රණීත ප්‍රතිපත්ති වඩමින් ගිහිල්ලා අන්තිමේදී උත්තරීතර වූ විමුක්ති සුවයක් ලබා ගත්තා.** ඒ කියන්නේ අර පටන් ගත්තු තැන ඉඳලා හිතලා බැලුවොත් අපට පෙනෙන්නේ -උතතරුතතරං- ටිකෙන් ටික ඒ පෙරගමන්කරු කල්පනා කලා මම තමයි ප්‍රධානියා. ප්‍රධානියා නම් මගේ අමුතු ගුණයක් තියෙන්න ඕනෑ. එහෙම හිතලා ඔන්න ගිහිවිච ගමන. ගවේසී උපාසකතුමා අන්තිමට උතුම් අර්භතවයෙන් ඒ සසර දුක් කෙළවර කරගත්තා කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ ආනන්ද භාමුදුරුවන්ට අප්‍රමාදවෙන් වගේ අවවාදයක් දෙනවා. "අන්න ඒ වගේ ආනන්ද, ඒ නිසා ආනන්ද, නුඹත් ඒ වගේම **'උතතරුතතරං පණිතපණිතං වායමමානෝ'** වඩ වඩාත් උත්සාහ කරලා මෙන් මේ විමුක්ති සුවය ලබා ගන්න." කියලා ඒ දේශනාව අවසන් කළේ.

ඉතින් අපට මේකෙන් හුඟාක් දේවල් ගන්න තියෙනවා. කාලෝචිතයි කියලා කිව්වේ ඒකයි. දන් ඉතින් ඇත්ත වශයෙන්ම මේ ගවේසී උපාසකතුමා පිළිබඳ ඒ වටිනා කථාව මේ කාලයේ පෙරගමන්කරුවන්ටත්, ඔවුන්ගේ අනුගාමිකයන්ටත්, හොඳ ආදර්ශයක්. පෙරගමන්කරු අනික් පැත්තට හැරලා යනවා නම්, ප්‍රතිපත්තිය අඩුවෙනවා නම්, ගෝලයෝත් ඒ පස්සෙන් ගිහිල්ලා අන්තිමට කෙළවර වෙන්නේ කොහෙන්ද? අපායේ. පෙරගමන්කරු, මේ ගවේසී උපාසකතුමා ආදර්ශයට අරගෙන එක්තරා විධියක අභිමානයක් උපදවාගෙන අපි දෙනා සමවෙන් හොඳ නැහැ. ප්‍රධානියා හැටියට මට තියෙන්න ඕන රිටි වැඩි ගුණයක් කියලා ඉදිරියට ගමන් කරනවා නම්, එකකොට අන්න අර උපාසකතුමා වගේ ශාසන බ්‍රහ්ම වර්යාවේ අවසාන ප්‍රතිඵලය පවා ලබාගන්න පුළුවන්.

ඒක නිසා මේ ගවේසී උපාසකතුමා පිළිබඳ ප්‍රවෘත්තිය- අපි හිතන්න ඕනෑ- **ඇත්තෙන්ම ඒකයි පිළිවෙතින් පෙළගැසීම.** පිළිවෙතින් පෙළ ගැසීම කියලා කියන්නේ පින්වතුනි, නිකම්ම පිරිසක් හදාගැනීම නොවේ.

පිරිසක් හදාගන්න නම් ලේසිම ක්‍රමය මේ කාලේ, තමන්ගේ ප්‍රතිපත්තියක් අතරලා වැඩි පිරිසක් ඉන්න තැනට එන ආකාරයට කටයුතු කරන්න ඕනෑ. මොකද, ලෝකයේ ශීලාදී ගුණධර්ම නැති අය තමයි වැඩි. මේ පින්වතුන් අහලත් ඇති නේ? අර උපනිස්ස කෝලීන දෙදෙනා - සංජය, ඒ තමන්ගේ ගුරුවරයා ළඟට ගිහිල්ලා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පණිවුඩය ලැබුනට පස්සේ මෙන්න මෙහෙම ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙනෙක්, බුදු කෙනෙක් ඉපදිලා ඉන්නවා. අපි යමු කිව්වහම සංජය- ඒ බ්‍රාහ්මණයා, කීවෙත්, කවුද ලෝකේ වැඩි? මෝඩයෝද? නුවණැති අයද? මෝඩයෝ වැඩියි. ආ එහෙනම් වැඩි හරිය මගේ පිරිස. මගේ පිරිස ලොකුයි. ඒක නිසා මම යන්නේ නැහැ බුදුරජාණන් වහන්සේ ළඟට. අන්න ඒවගේ තමයි සාමාන්‍ය සිරික ඉතින්. අර පිරිස් බලය බලාපොරොත්තු වෙනවා නම් ප්‍රතිපත්තියෙන් පිරිහී යනවා. නමුත් ඔන්න ඒ ඔක්කොම අතරලා ඒ සංකල්පය වෙනුවට අර කිව්ව ආදර්ශයක් දීමේ අදහසින් පමණක් නොවේ තමන්ගේ දියුණුවත් සලකාගෙන අර ගවේසී උපාසකතුමා කළේ මොකක්ද ඉස්සර වෙලා සීලයක් තිබුණෙත් නැහැ. උපාසක මහත්මයා වුනාට. නමුත් අන්න අධිෂ්ඨාන කරගෙන ඉස්සරවෙලා සිල්වත් වුනා. ඊළඟට සිල්වත් වුනාට පස්සේ, අර පිරිස එක්ක සම වුනාට පස්සේ, බ්‍රහ්මචාරී වුනා. ඊළඟට ඒ පිරිසත් ඒකට එකතු වුනාට පස්සේ විකාලභෝජනයෙන් වැළකුණා. ඒ පිරිසත් අනුගාමිකයින් පෙරගමන්කරු එක්ක ඒ විධියට පිළිවෙතින් හැඩ ගැසුනාම ඔන්න ඊළඟට වුන එක තමයි වැඩේ. ගවේසී උපාසකතුමා ගිහිගෙයක් අතහැරලා, උපාසකකමක් අතහැරලා, පිරිසත් අතහැරලා ගිහිල්ලා **හුදකලාවම** බුදුරජාණන් වහන්සේ ළඟ මහණවෙලා පැවිදි උපසම්පදාව ලබාගෙන, **හුදකලාවම** විරියය කරලා ඒ ශාසනයේ උතුම්ම අර්ථය වන අර්හත්වය සාක්ෂාත් කරගත්තා- පිරිස අතහැරලා ගිහින්. නමුත් පිරිස අතහැරියට, පිරිසත් ඥානවත්ත නිසා පිරිසත් ගිහිල්ලා ඒ ප්‍රතිපත්තියටම නැඹුරු වෙලා තමයි ඒ පන්සිය දෙනාත් හික්ෂු තත්ත්වයට පත්වෙලා එතනින් නොනැවතී උතුම් අර්හත්වය සාක්ෂාත් කරගත්තේ.

ඉතින් මේ පින්වතුන්ට හිතන්න හුඟක් දේවල් තියනවා. මේ සම්බුද්ධත්ව ජයන්තිය හෝ කොයි ජයන්තිය හෝ වේවා, අපි ඒවා රටේ කොයි කොයි දේවල් තිබුණත් ගැඹුරින් කල්පනා කරනවා නම් අපට අර කියමනක් තියෙනවා 'සුඤ්ඤා වෙ සදා එගගු සුඤ්ඤා උපොසථො සදා' පිරිසිදු කෙනාට හැමදාම පෝය දවසක් කියලා කියනවා. අන්න ඒක නිසා ප්‍රතිපත්ති ගරුකයාට අමුතු නිමිත්තක් නැතත් මේ ශාසනයේ උතුම් පරමාර්ථය තමා ඉදිරියේ තියෙනවා නම්, ඉදිරියට යන්න පුළුවන්. ඉතින් ඒක සාමාන්‍යයෙන් නොකෙරෙන නිසා තමයි අර බුදුරජාණන් වහන්සේ දක්වපු ඒ ආදර්ශවත් කථාවේ- කල්පනා කරනවා තමන් පිරිසට නායකයා නම්

මම ඇත්ත වශයෙන් ඊට වඩා උතුම් ගුණයක් ඇතිකරගන්න ඕනෑ කියලා එහෙම ගිය ගමනයි අන්තිමට අරම කෙළවර වුනේ. ඒක නිසා අපට හිතන්න තියෙන්නේ, යම් තැනක පෙරගමන්කරු ආදර්ශවත් නම්, ගුණගරුක නම්, ඉබේම නොවේ, ඥානවන්ත පිරිස, **ඥානවන්ත පිරිස** ඒ අයට එකතු වෙනවා. ඒ වගේම අර ඇවිල්ලා කිව්වේ නැහැ නේ. වචනයෙන් කිව්වේ නෑ නේ. 'ඔයගොල්ලන් මගේ ප්‍රතිපත්තිය රකින්න. නැත්නම් මට පිරිස නැතිවෙනවා' කියලා. ඒ අයත් තනිවම කල්පනා කලා. අපේ පෙරගමන්කරු අපට බොහොම උපකාරවන මේ උපාසකතුමා මේ මේ වටිනා ප්‍රතිපත්තියක් රකිනවා. ඒක සාමාන්‍ය එකක් වෙන්න බැහැ කියන අවබෝධය ඇතිවයි. ඒ ඇත්තෝ ඒක රැකකෝ. ඒ විධියට පියවරෙන් පියවරට ඉදිරියට ගියා. එතකොට මෙන්න මේ පිරිසක් තනා ගැනීම කියන සංකල්පය **ඉදිරියට යන ගමනක්, ප්‍රගතියක්** වෙන්න ඕනෑ.

නමුත් සාමාන්‍යයෙන් ලෝකයේ දකින්න ලැබෙන්නේ අර කිව්වා වගේ **පිරිස් බලය තනාගැනීමේ අදහසින් තමන්ගේ හොඳ ප්‍රතිපත්තික් අතහැර දමනවා.** ඒක තුළ, ඒ අතහැරීමෙන් වෙන්නේ තමන්ගෙන් පරිහානිය ඒ පිරිසෙන් පරිහානියයි. අන්න ඒක නිසා දැන් මේ සූත්‍ර දේශනාව තුළ මේ පින්වතුන්ට, පෙහෙවස් සමාදන්වන පින්වතුන්ට, කොටින්ම ගිහි පින්වතුන්ට විශාල ශක්තියක් ලැබෙනවා.

ආරම්භයේදී අපි කිව්වා, බුදුරජාණන් වහන්සේම කිව්වා තමයි අර ධම්මික සූත්‍රයේදී ගිහියාට ගෙවල් දොරවල් බදාගෙන පැවිද්දාගේ සම්පූර්ණ පරමාර්ථය ලබන්න බැහැ කියලා. එපමණකින් අධෛර්ය වෙන්න නරකයි. අන්න ඒකටයි මේ ගවේසී උපාසකතුමා. එතකොට ධම්මික උපාසකතුමාගේ ඒ දේශනාවෙන් ආරම්භ කරලා අර බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කළ ආකාරයට ඒ ගහධ්වන සම්පූර්ණ කරන ගිහියා යම් අවස්ථාවක නුවණින් කල්පනා කරනවා නම් ඒ ප්‍රතිපත්තියේ කෙළවර- ඉස්සරවෙලා රහතන් වහන්සේලාට මේ රැයක්, දවාලක් පමණක් සමානව මම ජීවත්වන්න උත්සාහ කරනව කියලා ගත්තු අරමුණ කවදා හෝ අර්භත්වය ලබාගන්නවා කියන ඒ අධීක්ෂණයට හැරුනා නම් අන්න එතන තමයි අපට **පිළිවෙතින් පෙළගැසීම** තේරුම් ගන්න පුළුවන් වෙන්නේ.

තමන්ට අමුතුවෙන් වෙන ධෛර්යයක් ඕන නැහැ. ධර්මයම ඇති ඒකට. මොකද ධර්මයේ ප්‍රතිපදාව මේ පින්වතුන් අහලා තියෙනවා. '**අනුපුබ්බ සිකධා, අනුපුබ්බ කීරියා, අනුපුබ්බ පටිපදා**', අනුපිළිවෙලින් යන ගමනක්. එක තැන ලැග සිටීමක් නොවේ, **අනුපිළිවෙලින්, අනුපිළිවෙලින්**, එතකොට, ඒ අනුපිළිවෙල ඒ ප්‍රතිපත්තියේ යෙදෙන තැනැත්තාට ඒ ලබන දියුණුව අනුව පියවරෙන් පියවර ඉදිරියට යන්න පුළුවන්. එක තැනක ලැග ගැනීමක් නොවේ. අන්න ඒක නිසා අපි කල්පනා කරගන්න ඕන.

සම්බුද්ධත්ව ජයන්තියක් පවත්වනවා නම් ඒක පැවැත්වේවි. මේ පින්වතුන් සහභාගි වනවා නම් සහභාගිවන්න. නමුත් ජීවිතයේ පිළිවෙතට පෙළගැසීම කියන එකයි අපි ඉදිරියට ගන්න ඕන. **පිළිවෙත ශාසනයේ ජීවයයි. එතකොට ශාසනයේ ජීවය හඳුනාගන්නේ නැතිව පුනර්ජීවයක් ගැන කථා කිරීම නිශ්චලයි.**

ඉතින් මෙන්න මේ ටික මේ පින්වතුන්ට ඇතැයි කියලා හිතනවා. ඉතින් අද දින මේ තම තමන් ඒ ගෙවල් දොරවල්වලින් ඉවත්වෙලා ඇවිල්ලා මේ සුදුවනින් සැරසිලා 'වාම ජීවිතය උසස් සිතූම් පැතුම්' කියන ඒ පරමාර්ථයට අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළ උතුම් ප්‍රතිපත්තිය- **මහත්ඵල මහානිශංස මහාසුඛික මහාවිපථාර ඒ උතුම් ප්‍රතිපත්තිය රකිමින්** තවදුරටත් ඒ ප්‍රතිපත්තිය අර කියාපු අර්භත්වය කරා යන්න උපකාර කරගන්නයි කියෙන්නේ බණ භාවනා දියුණු කර. තමන්ගේ භාවනාව දියුණු වෙන කොට තමන්ට හිතෙනවා 'මේ ඔක්කොම- බදාගෙන ඉන්න ඒවා ඔක්කොම- කරදරයක්. ඒවා අතහැරලා යන්න ඕන.' අන්න ඒක තුළිනුයි තෙකඛමමය සිදුවන්නේ.

එතකොට මේ අද දේශනාව තුළින් යම් ශක්තියක් ලබාගන්නා නම් ඒකත් උපකාර කරගෙන **මේ ශාසන පහන නිවෙන්න කලින්** මේ පින්වතුන්-**වත්**, අඩුගණනේ අර කියාපු අර පිළිවෙතින් පෙළගැසීම හරියාකාරව ධර්මානුකූලව ඉෂට කරමින්, හැකි ඉක්මණින් මේ අතිභයානක-හැම පැත්තකින්ම ගිනි අරගෙන තියන, වතුර ගැලීම් ආදී මහා භයානක-කාටත් රත්වෙව්ව වෙලාවක්, කවුරුත් හෝදාගෙන ගසාගෙන යන වෙලාවක්. මේ භයානක විධියට. අන්න එබඳු අවස්ථාවක **සංවේගය ඇතිකරගෙන අප්‍රමාදීව** ඒ ප්‍රතිපත්තියේ හැසිරෙමින් තමන්ගේ උත්තරීතර විමුක්තිය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට උත්සාහවත් වෙන්න ඕන. මේ දේශනාව එයට හේතුවේවා! උපනිශ්‍රය වේවා කියා අපි ප්‍රාර්ථනා කරනවා- ඉතින් අද දින මේ රැක්ක සීලයෙන්, ඇසු බණින්, කළ භාවනාවෙන්, මේ හැම එකකින්ම ඒවායින් කුසල ශක්තිය දඩි කරගෙන මේ හැම දෙනාටත් තම තමන් බලාපොරොත්තු වන උත්තමාර්ථයන් මේ ජීවිතයේදීම සාක්ෂාත් කරගැනීමට හැකියාව ලැබේවා කියා අපිත් ආශිර්වාද කරනවා. එසේම අවිච්ඡේ සිට අකනිටාව දක්වා යම්තාක් සත්ත්වකෙනෙක් සිටිනවා නම් ධර්ම දේශනාමය, ධර්ම ශ්‍රවණමය කුසලය අනුමෝදන් වීමට, ඒ අනුමෝදන් වීම තුළින් ඒ තමන් බලාපොරොත්තු වන උත්තමාර්ථය සාක්ෂාත් කරගෙන සසර දුක් කෙළවර කරගනින්නවා කියන ප්‍රාර්ථනාවක් ඇතිකර ගෙන මේ ගාථා කියන්න.

"එතකාවතා ව අමෙහති"

කතු හිමියන්ගේ සිංහල කාරි

- * 1. උත්තරීතර හුදෙකලාව - (මුල් මුද්‍රණය) දම්සක් අංක 172/173 - (1990)
 - එම - (නව මුද්‍රණය), ධම් ග්‍රන්ථ මුද්‍රණ භාරය (2001)
- 2. පින් රුකෙක මහිම (1988)
- 3. විදසුන් උපදෙස් (1997)
- 4. නිවනේ නිවීම - පළමු වෙළුම (1997)
- 5. නිවනේ නිවීම - දෙවන වෙළුම (1998)
- 6. නිවනේ නිවීම - තෙවන වෙළුම (1998)
- 7. නිවනේ නිවීම - සිවුවන වෙළුම (1998)
- 8. නිවනේ නිවීම - පස්වන වෙළුම (1999)
- 9. නිවනේ නිවීම - සයවන වෙළුම (1999)
- 10. නිවනේ නිවීම - සත්වන වෙළුම (1999)
- 11. නිවනේ නිවීම - අටවන වෙළුම (2000)
- 12. නිවනේ නිවීම - නවවන වෙළුම (2001)
- 13. නිවනේ නිවීම - දසවන වෙළුම (2002)
- 14. නිවනේ නිවීම - එකොළොස්වන වෙළුම (2004)
- 15. නිවනේ නිවීම - පුස්තකාල මුද්‍රණය - ප්‍රථම භාගය - (1-6 වෙළුම්) (2000)
- 16. නිවනේ නිවීම - පුස්තකාල මුද්‍රණය (1-11 වෙළුම්) (2010)
- 17. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 1- වෙළුම (1999)
- 18. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 2- වෙළුම (2000)
- 19. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 3- වෙළුම (2001)
- 20. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 4- වෙළුම (2003)
- 21. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 5- වෙළුම (2005)
- 22. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 6- වෙළුම (2006)
- 23. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 7- වෙළුම (2009)
- 24. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 8- වෙළුම (2012)
- 25. හිතක මහිම - 1 (1999)
- 26. හිතක මහිම - 2 (2003)
- 27. හිතක මහිම - 3 (2012)
- 28. හිත තැනීම (2000)
- 29. පැවැත්ම හා නැවැත්ම (2000)
- 30. ඇති හැටි දැක්ම (2001)
- 31. දිවි කතරේ සැදූ අඳුර (2001)
- 32. කය අනුව ගිය සිහිය (2001)
- 33. මා-පිය උච්චත (2002)
- 34. ප්‍රතිපත්ති පුජාව (2003)
- 35. චලන චිත්‍රය (2004)
- 36. දිය සුළිය (2005)
- 37. අබ්නික්මන (2003)
- 38. බුදු සමය පුද්ගලයා හා සමාජය (2009)
- 39. මනසේ මායාව (2010)
- 40. භාවනා මාතිය (2011)
- 41. සසුන් පිළිවෙත (2011)
- 42. පිළිවෙතින් පිළිවෙතට (2011)
- 43. තිසරණ මහිම (2012)
- 44. කයේ කතාව (2012)
- 45. මෙන් සිනේ විමුක්තිය (2012)
- 46. පටිච්ච සමුපපාද ධම්මය - 1 වෙළුම (2012)
- 47. පටිච්ච සමුපපාද ධම්මය - 2 වෙළුම (2014)
- 48. පටිච්ච සමුපපාද ධම්මය - 3 වෙළුම (2014)
- 49. පටිච්ච සමුපපාද ධම්මය - 4 වෙළුම (2014)
- 50. සක්මනේ නිවන (2012)
- 51. තපෝ ගුණමහිම (2013)
- 52. කම් චක්‍රයෙන් ධම් චක්‍රයට (2013)

* බෞද්ධ ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන සමිතිය, නැ.පෙ. 61, මහනුවර.

කතු හිමියන්ගේ ඉංග්‍රීසි කෘති

- * 1. Concept and Reality in Early Buddhist Thought (1971)
- do - D. G. M. B. Edition (2012)
- * 2. Samyutta Nikaya - An Anthology, Part II - Wheel No, 183/185 - (1972)
- do - D. G. M. B. Edition (2009)
- * 3. Ideal Solitude - Wheel No, 188 - (1973)
- * 4. The Magic of the Mind - (1974)
- do - D. G. M. B. Edition (2007)
- 5. Towards Calm and Insight - (1991)
- do - D. G. M. B. Edition (1998)
- 6. From Topsy-turvydom to Wisdom - Volume I - (2003)
- 7. From Topsy-turvydom to Wisdom - Volume II - (2012)
- 8. Seeing Through (1999)
- 9. Towards A Better World (2000)
- 10. Nibbana - The Mind Stilled - Volume I - (2003)
- 11. Nibbana - The Mind Stilled - Volume II - (2005)
- 12. Nibbana - The Mind Stilled - Volume III - (2005)
- 13. Nibbana - The Mind Stilled - Volume IV - (2006)
- 14. Nibbana - The Mind Stilled - Volume V - (2007)
- 15. Nibbana - The Mind Stilled - Volume VI - (2010)
- 16. Nibbana - The Mind Stilled - Volume VII - (2012)
- 17. Nibbana - The Mind Stilled - Library Edition - (2015)
- 18. Nibbana and The Fire Simile (2010)
- 19. 'A Majestic Tree of Merit' (2012)
- 20. The End of the World in Buddhist Perspective (2014)

* Buddhist Publication Society, P.O. Box, 61, Kandy
 බෞද්ධ ඉන්ද්‍රිය ප්‍රකාශන සමිතිය, කැ.පෙ. 61, මහනුවර

නැවත මුද්‍රණය කරවීම පිළිබඳ විමසීම්
අනුර රූපසිංහ මහතා
 අංක: 27, කොළඹ විදිය, මහනුවර.
 දුරකථනය: 081-2232376